

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број:118-0-Рев-07-001 026
Бања Лука, 13.3.2009. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Петра Бајића, као предсједника вијећа, Драгослава Лукића и Јанка Нинића, као чланова вијећа, у правној ствари тужиоца М. П. из М. Г., Улица..., кога заступа пуномоћник М. Х., адвокат из З., Улица..., против тужених Х. на В. А.Д. М. Г. кога заступа директор Н. К., дипл. крим., а њега заступа пуномоћник М. М., адвокат из М. Г., Улица..., ради заштите права из радног односа, одлучујући о ревизијама парничних странака против пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 011-0-Ж-06-000 795 од 27.8.2007. године, на сједници вијећа одржаној 13.3.2009. године, донио је

Р Ј Е Ш Е Њ Е

Ревизије се уважавају пресуда Окружног суда у Бањој Луци број 011-0-Ж-06-000 795 од 27.8.2007. године се укида и предмет враћа том суду на поновно суђење.

О б р а з л о ж е њ е

Првостепеном пресудом Основног суда у Мркоњић Граду број 075-0-П-06-000 101 од 19.10.2006. године поништена су рјешења туженог Х. на В. А.Д. М. Г. (у даљем тексту: тужени) број 01-2064/05 од 3.11.2005. године и број НО-178/05 од 25.11.2005. године; тужени је, слиједом тога, обавезан да успостави радно-правни однос с тужиоцем М. П. (у даљем тексту: тужилац) почев од 5.10.2005. године, те да га одмах са данашњим даном врати на радно мјесто које је обављао, као и да му накнади плате и регрес у износу од 15.500,00 КМ, који се односе на период од 5.10.2005. године „па са данашњим даном“; тужени је обавезан да тужиоцу накнади парничне трошкове у износу од 3.615,00 КМ.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 011-0-Ж-06-000 795 од 27.8.2007. године жалба туженог је дјелимично уважена и првостепена пресуда преиначена у дијелу одлуке о захтјеву за исплату новчаног потраживања, као и у дијелу одлуке о трошковима поступка, тако што је одбијен захтјев за накнаду плата и регреса у износу од 15.500,00 КМ, док је досуђени износ трошкова снижен са 3.615,00 КМ на 1.720,00 КМ; у осталом дијелу жалба је одбијена и првостепена пресуда потврђена; одбијен је захтјев тужене за накнаду трошкова туженог за састав жалбе као неоснован.

Тужилац је изјавио ревизију и допуну ревизије (које чине цјелину) против одбијајућег дијела другостепене пресуде због повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права с приједлогом да се пресуда у том дијелу преиначи тако што би његов тужбени захтјев био усвојен у цјелини, досуђењем износа од 15.500,00 КМ по основу неисплаћених плата и регреса, као и износа од 3.615,00 КМ из основа парничних трошкова, или укине и предмет врати надлежном суду на поновно суђење.

Тужени је изјавио ревизију против досуђујућег дијела другостепене пресуде, с приједлогом да се пресуда у том дијелу преиначи тако што би тужбени захтјев тужиоца био у цјелини одбијен, или да се укине и предмет врати другостепеном суду на понвоно суђење.

Тужилац није доставио одговор на ревизију туженог.

Тужени је у одговору на ревизију предложио да се ревизија тужиоца одбије.

Тужбом се тражи заштита права из радног односа на начин ближе описан у изреци првостепене пресуде.

Тужилац је, према утврђеном чињеничном стању, као радник туженог био распоређен на послове технолога у Радној јединици Р., општина Ј. Он је на дан 30. септембра 2005. године око 12,30 часова у управној згради радне јединице у Ј. након краћег вербалног сукоба са управником те радне јединице Б. Ј., овога физички напао, тако што га је ударио ногом у десну поткољеницу, а затим шаком десне руке у предјелу десне стране главе, а онда га је одгурнуо, па је Б. Ј. пао на под, и на тај начин му нанео тјелесне повреде у виду раздеротине на десној страни лица, у предјелу јагодичне кости, величине 2x5 цм, крвног подлива у предјелу груди, величине 10x10 цм, крвног подлива на десном куку величине 15x15 цм, те крвног подлива на десној поткољеници величине 5x5 цм. Описано тужиочево поступање квалификовано је као тежа повреда радне обавезе из члана 96. став 2. тачка 6. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 38/00, 40/00, 47/02, 38/03 и 66/03, у даљем тексту: ЗР), па је рјешењем директора туженог број 01-2064/05 од 3.11.2005. године, због те повреде, раскинут уговор о раду број 01-1796/02, закључен у М. Г. између туженог (у то вријеме Зависног државног предузећа Х. на В. М. Г.) као послодавца, кога је заступао директор И. Д. и тужиоца као његовог радника “са даном 05.10.2005. год.”. Тужиочев приговор против тог рјешења одбијен је Одлуком Надзорног одбора туженог број НО-178/05 од 25.11.2005. године. Описане радње тужиоца квалификоване су и као кривично дјело тјелесне повреде из члана 155. став 1. Кривичног закона Републике Српске („Службени гласник РС“ број 49/03), за које је оглашен кривим пресудом Основног суда у Мркоњић Граду број 075-0-К-06-000 017 од 7.4.2006. године, па му је изречена условна осуда са утврђеном казном затвора у трајању од једног мјесеца, чије извршење је одложено под условом да у року од једне године не почини ново кривично дјело. У току вођења поступка пред првостепеним судом, ова пресуда још није била постала правноснажна. Тужени је, међутим, уз ревизију доставио отправак пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 011-0-Кж-06-000 220 од 17.11.2006. године којом се “одбија... као неоснована жалба браниоца оптуженог М. П. и потврђује пресуда Основног суда у Мркоњић Граду број 075-0-К-06-000 017 од 7.4.2006. године”.

Првостепени суд је закључио да је тужени повриједио одредбе чланова 65. и 66. Правилника туженог о раду од 27. децембра 2001. године (у даљем тексту: Правилник туженог) тиме што није донио рјешење о покретању дисциплинског поступка против тужиоца, није одржао расправу пред дисциплинском комисијом, односно овлашћеним лицем, нити је изјаву тужиоца узео онако како налажу прописи “јер је тужитељ изјаву дао пред дактилографом М. С., коју тврдњу тужени није порекао”. Осим тога, тужени није затражио ни размотрио мишљење синдиката, па је доношењем акта о раскидању уговора о раду с тужиоцем повриједио и одредбу члана 115. ЗР. Сматрајући да износ од 15.500,00 КМ по основу неисплаћених плата и регреса није био ни споран међу странкама, првостепени суд је усвојио и тај дио тужбеног захтјева.

Схватања првостепеног суда у односу на повреде одредаба члана 115. ЗР и чланова 65. и 66. Правилника туженог, прихватио је и другостепени суд. У односу на новчана потраживања тужиоца, тај суд је закључио да су спорна, а да их тужилац није доказао, а био је дужан да их докаже у смислу члана 123. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 58/03, 85/03, 74/05 и 63/07, у даљем тексту: ЗПП), па је из тих разлога у овом дијелу преиначио првостепену пресуду.

По оцјени овог суда схватања нижестепених судова нису правилна.

Ревизија је основана.

Чланом 115. ЗР прописано је: ако послодавац раднику даје отказ уговора о раду због теже повреде радних обавеза, дужан је да раднику омогући да буде саслушан и изнесе своју одбрану уколико је то могуће с обзиром на околности, као и да размотри мишљење синдиката или савјета радника, ако му је мишљење достављено прије доношења коначне одлуке (став 1.); у случају спора пред надлежним судом, послодавац је дужан да докаже постојање разлога за отказ уговора о раду (став 3.).

Физички напад тужиоца на Р. Ј. на дан 30. септембра 2005. године у радним просторијама туженог и у току радног времена, на начин како су га описали свједоци Р. Ј. и Р. К., односно како то произилази из стања у списима, претставља, ван сваке сумње, тежу повреду радних обавеза из члана 91. став 3. тачка 6. ЗРО („насилничко понашање према послодавцу, другим радницима и трећим лицима за време рада“), али и кривично дјело по подацима садржаним у пресудама кривичних судова (према члану 12. став 3. ЗПП у парничном поступку суд је у погледу постојања кривичног дјела и кривичне одговорности везан за правноснажну пресуду кривичног суда којом се оптужени оглашава кривим). Није битно што је тужилац у кривичном поступку оглашен кривим због тјелесне повреде, а не због кривичног дјела насилничког понашања. Тумачење појма „насилничко понашање“ није исто у грађанском и у кривичном праву. У грађанском, а посебно у радном праву, тај појам се схвата у ширем смислу, тако да обухвата сваку насилно извршену радњу којом се наноси озбиљна штета интересима послодавца или се ради о таквом понашању из кога се основано може закључити да даљи рад радника код послодавца не би био могућ (члан 91. став 1. ЗР), а то је управо случај са описаним радњама тужиоца. Иако му није достављено рјешење о покретању дисциплинског поступка, тужилац је ипак био упознат с тим да је против њега такав поступак покренут (пред судом је изјавио да је претходно позвао З. К. да га пита да ли треба да долази у управу ради давања изјаве). Он даље тврди да је „изјаву дао пред дактилографкињом М. С., али да других чланова „(дисциплинске комисије) „ту није било“. Ако се и пође од тога да су ови наводи тачни, може се извести закључак да је тужилац ипак саслушан и да му је пружена могућност да изнесе своју одбрану (изјава дата пред поменутом дактилографкињом саставни је дио дисциплинског предмета, односно дисциплинског поступка који је против њега вођен). У оба оспорена акта туженог наводи се да је узето у обзир „и мишљење Синдикалне организације“ (у рјешењу од 25.11.2005. године наведен је број и датум тог мишљења: 02-1/307/05 од 27.10.2005. године). У сваком случају, мишљење синдиката или савјета радника разматра се само ако је достављено послодавцу прије доношења одлуке и правно га не обавезује.

Према члану 92. став 1. ЗР колективним уговором и правилником о раду ближе се уређује покретање, вођење и застарјелост поступка за утврђивање повреде радних обавеза и друга питања од значаја за заштиту радне дисциплине. У том смислу донесен је и Правилник туженог. Судови су у нижестепеним пресудама указали на повреде Правилника туженог, о којима је напријед било ријечи.

У даљем поступку другостепени суд треба да оцијени, с обзиром на све што је до сада речено, на стање у списима, а посебно на околност да је пресуда кривичног суда постала правноснажна, да ли су непримјењивања одредаба чланова 65. и 66. Правилника туженог, на која је напријед указано, од таквог значаја да би могла довести до ослобођења тужиоца од одговорности за описану тежу повреду радних обавеза. Зависно од ове оцјене, треба донијети нову одлуку о жалби туженог против првостепене пресуде, односно о тужбеном захтјеву тужиоца.

Из изложеног произилази да је због погрешне примјене материјалног права од нижестепених судова, чињенично стање остало непотпуно утврђено. Сходно томе, обје ревизије парничних странака су уважене, другостепена пресуда укинута и одлучено да се предмет врати другостепеном суду на поновно суђење (члан 250. став 2. ЗПП).

Другостепени суд је дужан отклонити недостатке на које је указано, у смислу члана 253. у вези са чланом 228. ЗПП.

Предсједник вијећа
Петар Бајић

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарне
Амила Подрашчић